

Eerste termijn CDA-fractie – algemene beschouwingen november 2023

Geachte voorzitter,

Het zal u niet verbazen dat wij als CDA-fractie naar deze begrotingsbehandeling kijken vanuit een christen-democratisch perspectief. We bekijken aandachtig of de begroting genoeg rekening houdt met onze uitgangspunten, namelijk: publieke gerechtigheid (recht doen), rentmeesterschap, solidariteit (de zorg voor elkaar) en gespreide verantwoordelijkheid.

Allereerst kijken we naar het begrip **publieke gerechtigheid (het recht doen)**. Daarbij is het voor ons zéér belangrijk dat er evenredig geïnvesteerd wordt in de verschillende kernen die onze gemeente rijk is. Op dit moment is die verhouding soms zoek en wordt er teveel geïnvesteerd in het centrumgebied t.o.v. de andere kernen.

Dan het begrip **rentmeesterschap**. Het beter overdragen van de wereld die je hebt aangetroffen aan de generaties die na jou komen. Het duurzaamheidsvraagstuk is daarbij een meer dan urgent vraagstuk om mee aan de slag te gaan. Zo pleiten wij als CDA-fractie al langer voor de aanleg van zonnepanelen op alle bedrijfsgebouwen binnen het bedrijventerrein 'De Valkenberg'. De wethouder zegt steeds dat dit verhinderd wordt door netcongestie.

Nu zegt het college, in antwoorden op onze technische vragen, dat het eerste congres is georganiseerd aangaande opslag van energie, het balanceren van energievraag door middel van collectieve aansluitingen en het laden van elektrisch materieel heeft reeds plaats gevonden. Daarnaast wordt regelgeving omtrent batterijopslag verkend om hier gedegen beleid voor te kunnen formuleren. Wanneer kunnen wij hier uitkomsten van verwachten, zodat we ook op ons bedrijventerrein sneller tot resultaat kunnen komen.

Kijkend naar het derde begrip **solidariteit (zorg voor elkaar)**, het volgende: Allereerst kijkend naar het sociale domein. Daarin schrijft u dat een onderzoek is opgestart naar de werkwijze huishoudelijke hulp. Laten wij meteen zeggen dat wij niet hopen dat hier op kwaliteit en kwantiteit zal worden ingeteerd. Graag toezegging daarover van de wethouder.

Daarnaast wil het college in 2024 een beleidsplan armoede, schuldhulpverlening en vroegsignalering voorleggen aan de gemeenteraad. Onze oproep daarbij is om hierin zeer ambitieus te werk te gaan en ook uitvoerig onderzoek te doen naar daar waar ze in Nederland succesvol deze problematiek te lijf gaan, zodat wij die best practices kunnen overnemen.

Als laatste vragen wij het college, nu er zo makkelijk tonnen worden neergelegd voor het binnenhalen en organiseren van de Tour de Femmes, om in het kader van solidariteit ook een financiële boost te geven aan verenigingen, als zij goede ideeën hebben voor de organisatie van een eigen evenement, in een van de vele kernen in onze gemeente.

Als sluitstuk van de 4 uitgangspunten, komen we uit bij het begrip **gespreide verantwoordelijkheid**.

In dat kader willen wij u meegeven dat we in deze raadsperiode nog altijd ons belangrijkste verkiezingsitem willen realiseren, dat is namelijk het vormgeven van een burgerbegroting. Zet in uw agenda de datum van de eerstvolgende kadernota behandeling 2024, dan zullen wij namelijk met óf een motie komen tot uitvoering hiervan óf een initiatiefvoorstel.

Dan voorzitter, ga ik over naar de onderwerpen die wij nog verder inhoudelijk met u, raad en college, willen bespreken.

Allereerst onze visie 'Medisch Centrum West' (een voor de iets oudere leden onder ons waarschijnlijk een bekende naam, begreep ik uit ons steunfractie-overleg, maar voor mij en de andere jongeren hier niet denk ik zo).

Enfin, voor deze visie willen we even een helder en inhoudelijk gesprek aangaan.

Het is namelijk al lange tijd onduidelijk hoe het nu staat met de vorderingen van het Medisch Centrum in de nieuwe kerk in Valkenburg. Wat zijn de verwachtingen en is er een tijdspad? Gaat het überhaupt nog door? Is iedereen nog aangesloten etc.?

Wij zien namelijk een kans om, als zojuist genoemde plannen niet tot uitvoering kunnen komen, het Medisch Centrum te vestigen in de Polfermolen.

Waarom? Allereerst lijkt het ons dat daar een financieel betere businesscase te vormen valt (althoewel dat verder niet onze zaak is). Daarnaast vindt er daardoor geen kapitaalvernietiging plaats van een deel van het Polfermolengebouw. Ook is er veel meer en betere parkeergelegenheid, dan er is midden in het centrum.

Daarbij komend is het natuurlijk belangrijk dat Yuverta bekend heeft gemaakt uit te breiden met een tweede opleiding en ook graag huisvesting zou willen hebben in Valkenburg. Zij zouden dan een mooie plek kunnen krijgen binnen het Polfermolengebouw en er hoeft niet naarstig te worden gezocht naar een nieuwe plek. Zo kies je ook nadrukkelijk voor nieuw onderwijs in onze gemeente, vlak naast een basisschool. Dat kan zich alleen maar versterken.

Wat elkaar nog meer kan versterken, is als je dan ook de bibliotheek zou verhuizen van de huidige gelegen plek naar het Polfermolen. Dan komt daar onderwijs, zorg, oud en jong en alle groepen van de Valkenburgse samenleving samen. Op de plek van de bibliotheek zou je dan perfect woningen kunnen bouwen voor jongeren, starters en ouderen.

Nog twee bijkomende pluspunten:

- De Nieuwe Kerk, ooit gebouwd van gemeenschapsgeld, kan weer in gemeente handen komen waarna we bijvoorbeeld kunnen kiezen om er een cultuurtempel van te maken. Ik heb wethouder Rouwette ook al eens horen filosoferen over een Mergelmuseum (en misschien wilt het huidige museum ook wel uitbreiden, wie weet?)

- Daarnaast kun je de ruimte rondom de Nieuwe kerk volledig vergroenen, er een leuke speelplek van maken of een pluktuin inrichten. Alles beter dan het te verstenen ten behoeve van parkeerplaatsen.

Kunt u als gemeenteraad en college eens op dit idee reflecteren?

Communicatie

Er bereiken ons regelmatig klachten over slechte communicatie vanuit het gemeentehuis richting inwoners, verenigingen en stichtingen. Dat zijn mensen en organisaties met vragen, ideeën en/ of initiatieven die graag in gesprek willen komen met het ambtelijke apparaat of het college. Helaas krijgen ze te vaak geen antwoord, er wordt niet teruggekoppeld over waar men mee bezig is of men wordt te lang aan het lijntje gehouden.

Hoe denkt men hier op het gemeentehuis daar verbetering in te kunnen brengen? Zorg voor een snel antwoord, laat mensen weten dat ze gehoord zijn (en dus dat hun bericht is ontvangen) en durf als college ook besluiten te nemen en toe te lichten.

Woningbouw

Het liefst zouden wij hier het woord UIT-VOE-RING willen uitschreeuwen. Want daar schort het echt aan en dat kan niet in tijden als deze!

Laat ons duidelijk zijn. Wij willen dat er nog deze raadsperiode in elke kern een aanzet is gedaan/ tot realisatie is overgegaan van een nieuwbouwproject van woningen voor starters, jongeren en ouderen.

Daarnaast herhalen wij wat we hebben gezegd tijdens de kadernota behandeling m.b.t. het voormalige terrein Stella Maris College. Pak dit dossier met voorrang op!

Het is gemeentegrond en dus hebben we de volledige regie. Daarnaast is het een terrein van formaat, zodat we ook echt iets kunnen neerzetten (meerdere tientallen huizen zoals wij ernaar kijken, klopt deze inschatting?)

We behoren dit niet volledig over te laten aan een woningbouwcorporatie, maar we moeten juist op DEZE plek zorgen dat er koopwoningen komen voor starters. Dit kan middels een erfpacht constructie.

Voor de begrotingsvergadering in november 2024, willen wij dat er een plan klaarligt over wat daar gaat gebeuren. Wij zullen hiertoe dan ook een amendement indienen.

Het wachten op de uitvoering is genoeg geweest, we moeten als raad een streep trekken!

Zwemmen

Begin 2024 zal de lang-, langverwachte Visie Vrijtijdseconomie aan de raad worden voorgelegd. Wat ons betreft wordt daar een hoofdstuk gewijd aan een zwembad met als titel 'een toeristenplaats zonder openbaar zwembad, is eigenlijk geen toeristenplaats'.

Hoe kunnen wij aan onze inwoners en bezoekers uitleggen dat wij geen openbaar binnen- en buitenzwembad meer hebben. Terwijl gemeenten als Gulpen-Wittem en Meerssen hier wel

voor hebben gezorgd. Eentje daarvan heeft een subtropisch zwembad en de andere heeft meerdere buitenbaden. Waarom Valkenburg aan de Geul dan niet?

Nogmaals de oproep aan het college om ons bij de provincie in de kijker te spelen en te presenteren/profileren als gemeente die graag een regionaal zwembad zou willen vestigen. Dit wel onder regie van de provincie, waarbij wij dan ook financiële middelen verwachten.

Profilering Mergelstad Valkenburg

Sinds deze raadsperiode proberen wij een aantal zaken te agenderen die erbij helpen ons nog meer te profileren als Mergelstad Valkenburg aan de Geul.

Het behouden van belangrijke, karakteristieke mergelpanden kunnen wij vooralsnog van dit lijstje afvinken, nu eindelijk duidelijk is dat mergelwoningen aan de wethouder Paulssenlaan en pastoor Sartonstraat behouden blijven. Wij blijven dit in de gaten houden.

Daarnaast laten wij niet los in het dossier rondom de mergelmuren in Sibbe-IJzeren. Hoe zit het met de renovatie van de mergelmuur aan de Lokerstraat en de inventarisatie (en daarna de aanpak) van andere mergelmuren gelegen op gemeentegrond?

Als laatste is het ook zeer belangrijk dat je het verhaal en de geschiedenis van de mergel in onze gemeente goed kunt vertellen en uitdragen naar inwoners/toeristen.

Zo vinden wij dat op de 4 pilaren, gelegen aan de weg onder het viaduct van de A-79 + het tunneltje onder het spoor, grote wandtekeningen horen te verschijnen die de mergelgeschiedenis van onze gemeente vertellen. Wij zullen hiertoe een motie indienen.

Aanpak waterproblematiek

Een meer dan belangrijk onderwerp. Na afgelopen oktober het Waterprogramma Valkenburg aan de Geul 2024-2027 te hebben vastgesteld, hoort nu onze volle focus te zijn gericht op de Klimaatadaptatiestrategie Valkenburg aan de Geul 2024-2027.

Een stuk waarin de nadruk ligt op het zoveel mogelijk voorkomen van wateroverlast bij extreme buien en hoe we hier op korte en lange termijn mee omgaan en hoe deze opgave belegd kan worden in de organisatie. Daarbij ook meteen de vraag waar de input van de Stichting 'Samen tegen Wateroverlast' bij wordt betrokken? Is dat bij deze klimaatadaptatiestrategie? Zij wijzen namelijk in hun brief op een heel aantal aspecten die van belang zijn en waar om antwoord wordt gevraagd. Worden deze antwoorden ook aan hen gegeven en krijgen zij een rol in verdere besluitvorming?

Project 'Ignatiusvallei'

'Goedlopend studiebedrijf – Het ignatiuscollege is ingericht als seminarie en studiehuis, beter gezegd wetenschappelijk centrum. Het heeft vrij snel een goedlopend studiebedrijf, bestaande uit een faculteit filosofie en een faculteit theologie. Bij de ingebruikneming van het huis in 1894 zijn er negentig filosofen. De theologen beginnen in 1895 hun eerste schooljaar met 64 studenten. Daarnaast geeft het Collegium Maximum vanaf eind 1914 anderhalf jaar lang een tweewekelijks soldatentijdschrift uit met een oplage van 1,5 miljoen exemplaren.'

Zo lang er geen goede visie (+plannen) op tafel ligt voor de toekomst van de Ignatiusvallei, zal ik u er door het delen van de geschiedenis van dit complex op wijzen hoe groot en belangrijk het is voor onze gemeente om ons als beschermheer van dit complex op te werpen.

Viering 80 jaar bevrijding Valkenburg

Aangezien het op 17 september 2024 80 jaar geleden is dat Valkenburg bevrijd is, vinden wij het van meer dan groot belang om onze vrijheid aan jongeren door te geven en zo kan het vieren van de bevrijding in september 2024 daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Wij vinden het belangrijk daartoe allerlei evenementen te laten organiseren onder coördinatie van het Platform Wereldburgerschap Valkenburg en daartoe een subsidie van maximaal 25.000 euro ter beschikking te stellen.

Wij wachten allereerst een reactie af van de verantwoordelijk portefeuillehouder rondom evenementen en vragen ook nadrukkelijk hoe de andere partijen hier tegenover staan? Eventueel dienen wij hiertoe een motie in.

Dan nog enkele kortere vragen/opmerkingen:

- Wij doen een oproep om de Grendelpoort open te stellen voor publiek en daar een structurele expositie vorm te geven over bijv. schutterijen of typisch Valkenburgse cultuur. Hoe kijkt u hier tegenaan?
- Naar voorbeeld van andere gemeenten vragen wij u om in ons centrum, maar ook de kernen, fitnessapparatuur te plaatsen (die onderhoudsvriendelijk is) waarbij er aan sport gedaan kan worden, maar waarbij deze plekken tevens belangrijk worden voor de ontmoeting tussen mensen. Graag reactie?
- Kan het college ons aangeven hoe er nu verder invulling gegeven gaat worden aan het veteranenbeleid en wie de officiële portefeuillehouder is omtrent dit beleid?
- Ziet het college een mogelijkheid om de herinrichting/bestrating van het gebied rondom het kerkplein in Schin op Geul in één keer samen te pakken, samen met de aanstaande vergroening van dat plein aldaar? Dit aangezien er op het plein een aantal dikkere straten uitkomen.
- In het kader van onderhoud = behoud, het volgende: wij vinden dat het onderhoud in de openbare ruimte te wensen overlaat. Dat is vooral te zien in de buitenwijken. Bent u dat met ons eens en zult u dat meenemen in de nieuwe aanbesteding van de contracten voor onderhoud openbaar groen, afval en reiniging? Zo niet, dan wordt het tijd om het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte weer eens boven tafel te halen en aan de raad voor te leggen.
- Meldpunt wet goed verhuurderschap. We lezen dat de insteek is om de werkzaamheden weg te zetten bij het Huurteam Zuid-Limburg. Dit lijkt op het doorschuiven van de verantwoordelijkheid hiervoor naar een niveau waarvan we

vrezen dat dit niets meer betekent voor de lokale situatie. De wet vraagt erom, we zetten het weg bij een regionale club en wij zijn er vanaf. Krijgen we minstens jaarlijks verslag van de resultaten?

- Met betrekking tot nieuw beschut werk graag uitleg over de besteding van € 87.000,- incidenteel aan kosten in dit verband.